



EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2010/2273(INI)

25.5.2011

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalle

työntekijöiden liikkuvuuden edistämisestä Euroopan unionissa
(2010/2273(INI))

Valmistelija: Vilija Blinkevičiūtė

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 151 artiklan,
 - ottaa huomioon työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa työntekijöille työsopimuksessa tai työsuhteessa sovellettavista ehdoista 14. lokakuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/533/ETY¹,
 - ottaa huomioon komission 13. huhtikuuta 2011 antaman tiedonannon sisämarkkinoiden toimenpidepaketista: 12 viputekijää kasvun vauhdittamiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi "Yhdessä uuteen kasvuun" (KOM(2011)0206), jossa yhtenä keskeisenä välineenä on työntekijöiden liikkuvuus,
 - ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston hyväksymän Euroopan maahanmuutto- ja turvapaikkasopimuksen² I luvun g kohdan, jossa jäsenvaltioita pyydetään toteuttamaan kunnianhimoisia politiikkoja, joilla edistetään laillisten maahanmuuttajien sopusointuista kotoutumista ja joihin sisältyy erityisiä toimenpiteitä kielitaidon hankkimisen ja työhönpääsyn edistämiseksi,
- A. katsoo, että EU:n työntekijöiden liikkuvuutta olisi edistettävä kaikkialla Euroopan unionissa siellä, missä työvoimaa tarvitaan,
- B. ottaa huomioon, että EU:n työntekijät voivat kohdata vaikeuksia ja haasteita hakiessaan työtä vastaanottavassa jäsenvaltiossa,
1. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota tehostamaan EU:n politiikkaa, jolla torjutaan suoraa ja epäsuoraa syrjintää (kiinnittäen erityistä huomioita etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän torjumiseen), EU:n siirtotyöläisten hyväksikäyttöä Euroopan unionissa ja heidän oikeuksiensa loukkauksia heidän riittämättömän kielitaitonsa vuoksi sekä siksi, että he tuntevat huonosti lainsäädäntöä, jota sovelletaan heidän työskentelyynsä vastaanottavassa jäsenvaltiossa;
 2. ottaa huomioon, että siirtotyöläisten olisi kyettävä yhteydenpitoon yhdellä oleskelujäsenvaltionsa virallisista kielistä kotoutumisen mahdollistamiseksi sekä optimaalisen tuottavuuden saavuttamiseksi työpaikalla, ja toteaa, että jäsenvaltioilla olisi oltava oikeus asettaa joitakin ammattitaitoa vaativia ja teknisiä työtehtäviä koskevia kielitaitovaatimuksia; katsoo näin ollen, että vastaanottavan jäsenvaltion olisi järjestettävä maksuttomia kielikursseja siirtotyöläisille; pahoittelee kuitenkin jäsenvaltioiden politiikkoja, joilla pyritään rajoittamaan EU:n työntekijöiden mahdollisuutta saada vastaanottavassa jäsenvaltiossa sosiaaliturvaa tai sosiaalipalveluja asettamalla vaatimukseksi, että henkilön on osattava vastaanottavan jäsenvaltion kieltä;

¹ EYVL L 288, 18.10.1991, s. 32.

² Neuvoston asiakirja 13440/08.

3. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita torjumaan muukalaisvihaa tarjoamalla kotoutusta ja tietoa sekä edistämällä keskinäistä ymmärrystä, kulttuurista monimuotoisuutta ja kunnioitusta liikkuvia työntekijöitä vastaanottavissa jäsenvaltioissa;
4. kehottaa komissiota huolehtimaan, siitä, että jäsenvaltiot panevat täytäntöön direktiivin 2004/38/EY ilman minkäänlaista syrjintää, mukaan luettuna sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä; muistuttaa komissiota aiemmista kehotuksista turvata liikkumisen vapaus kaikille EU:n kansalaisille ja heidän perheilleen, mukaan luettuna sekä rekisteröidyt parisuhteet että avioliitot, sukupuolisesta suuntautumisesta riippumatta;
5. kehottaa jäsenvaltioita panemaan kokonaan täytäntöön 16. joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon¹ ja pitää myönteisenä, että komissio on ilmoittanut käynnistävänsä aloitteen direktiivin soveltamisen, täytäntöönpanemisen ja valvonnan parantamiseksi ja tehostamiseksi;
6. katsoo, että liikkuvuutta voidaan edistää tehokkaasti ainoastaan lisäämällä merkittävästi jäsenvaltioiden solidaarisuutta ja yhteistä vastuuta ja luomalla laillista maahanmuuttoa koskeva selkeä sääntelykehys;
7. korostaa, että työntekijöiden liikkuvuus voi olla eduksi pk-yritysten kilpailukyvyyn tehostamiselle, koska pk-yritysten osuus EU:n työpaikoista on 67,1 prosenttia;
8. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita aktiivisesti jakamaan EU:n kansalaisille tietoa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden tarjoamista mahdollisuuksista ja esittelemään unionin työmarkkinoiden etuja;
9. korostaa, että eräs EU:n tärkeimmistä saavutuksista on sisärajan alue, jossa EU:n kansalaiset ja kolmansien maiden kansalaiset voivat liikkua ja työskennellä vapaasti;
10. kehottaa jäsenvaltioita tarkistamaan työmarkkinoille pääsyä koskevia siirtymäsääntönsä, joilla voi pitkällä aikavälillä olla kielteinen vaikutus EU:n perussopimukseen kirjattuihin perustaviin arvoihin ja oikeuksiin, kuten liikkumisvapauteen, syrjinnän kieltoon ja solidaarisuuteen sekä yhtäläisiin oikeuksiin; pitää näin ollen myönteisenä joidenkin jäsenvaltioiden äskettäistä päätöstä työmarkkinoidensa täydellisestä avaamisesta eräiden Euroopan unioniin toukokuussa 2004 liittyneiden jäsenvaltioiden kansalaisille, mutta pitää valitettavina joidenkin muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöehdotuksia, joiden tarkoituksena on rajoittaa EU:hun vuosina 2004 ja 2007 liittyneiden jäsenvaltioiden työntekijöiden oikeuksia; kehottaa komissiota tutkimaan, rikotaanko tällaisilla politiikoilla EU:n oikeutta;
11. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella 29. huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY² asianmukaisen täytäntöönpanon, jotta voidaan tehostaa ja yksinkertaistaa kaikkien unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun;

¹ EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1.

² EYVL L 158, 30.4.2004, s. 77.

kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti direktiivin täytäntöönpanoa;

12. painottaa, että työntekoa koskevat rajoitukset ovat sisämarkkinoiden toimivuuden esteitä ja että talouskriisi on osoittanut, että on edistettävä itseään sääntelevää, joustavuutta tarjoavaa, ilmoittamatonta työtä vähentävää ja työttömyyden luonnollista tasoa edistävää työvoiman vapaata liikkuvuutta;
13. toistaa, että epäjohdonmukaisuuksien välttämiseksi EU:n sisämarkkinoilla jäsenvaltioiden on annettava työllistämisessä etusija unionin kansalaisille ja niiden on voitava antaa etusija kolmansien maiden kansalaisille, jotka hakevat korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä, kuten säädetään 25. toukokuuta 2009 annetussa neuvoston direktiivissä 2009/50/EY kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten¹, painottaa EU:n sinistä korttia koskevien hakemusten hylkäämisen tarvetta työmarkkina-aloilla, joille muista jäsenvaltioista tulevien työntekijöiden pääsy on rajoitettua siirtymäkauden järjestelyjen perusteella;
14. huomauttaa, että unionin lainsäädäntöön perustuvaa työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä on täydennettävä EU:n säännöksillä, joilla turvataan siirtotyöläisille oikeudenmukaiset työskentelyolosuhteet ja yhdenvertainen kohtelu ja joissa säädetään tehokkaista seuraamuksista sekä muutoksenhaku- ja oikeussuojakeinoista työntekijöiden oikeuksien loukkaustapausten varalta, koska ne ovat välineitä, joilla voidaan vähentää työntekijöiden keskinäistä eriarvoisuutta EU:ssa; toteaa, että rajatyöntekijöille olisi tällaisissa tapauksissa tarjottava asianmukaista oikeusapua;
15. korostaa, että "työntekijöiden oikeudet" voidaan panna täytäntöön ainoastaan jos ja kun EU-siirtolainen on laillisessa ansiotyössä vastaanottavassa jäsenvaltiossa;
16. katsoo, että työvoiman liikkuvuus Euroopan unionissa on oleellisen tärkeää talouden elpymisen ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisen kannalta; vaatii sen vuoksi niitä jäsenvaltioita, jotka edelleen pitävät voimassa Romanian ja Bulgarian kansalaisia koskevia työmarkkinarajoituksia, poistamaan ne vuoden 2011 loppuun mennessä liittymissopimuksessa säädetyn määräajan mukaisesti;
17. kehottaa toimivaltaisia virranomaisia tekemään entistä tiiviimpää ja tehokkaampaa yhteistyötä, kun ne tarkastavat, että työsopimukset ovat kansallisen ja unionin lainsäädännön mukaisia; korostaa, että jäsenvaltioiden keskinäinen avunanto ja tietojen vaihto on taattava säännösten rikkomistapauksissa; pyytää komissiota valvomaan tätä prosessia;
18. kehottaa jäsenvaltioita panemaan tehokkaammin täytäntöön direktiivin 91/533/ETY, jossa säädetään vähimmäistiedoista, jotka työntekijän on saatava työnantajaltaan työsuhteestaan, mukaan luettuina heidän työtilannettaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa koskevat asiaankuuluvat säännökset;
19. panee merkille, että EU:n siirtotyöläiset eivät välttämättä tunne sosiaali-, koulutus- ja terveyspalveluja koskevia oikeuksiaan vastaanottavassa maassa ja kehottaa näin ollen jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että siirtotyöläiset, heidän perheenjäsenensä ja

¹ EYVL L 155, 18.6.1999, s. 17.

asiaankuuluvat muut osapuolet saavat paremmin tietoa liikkumisvapauteen liittyvistä oikeuksista, mahdollisuuksista ja välineistä sekä laajasti että omalta kannaltaan;

20. kehottaa komissiota lujittamaan tutkintojen ja ammattipätevyyden tunnustamista koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä;
21. kehottaa komissiota hyödyntämään EURES-verkostoa ja muita unionin välineitä, jotka tarjoavat työhönsijoitusta ja rekrytointia koskevaa neuvontaa ja apua, jotta voidaan paremmin ja helpommin antaa avointa tietoa siirtotyöläisen perheenjäsenten oikeuksista, varsinkin oikeudesta työntekoon, sosiaalisista oikeuksista ja lasten oikeudesta koulutukseen vastaanottavassa jäsenvaltiossa;
22. huomauttaa, että lisääntynyt työntekijöiden liikkuvuus edellyttää myös työmarkkinaosapuolilta ja etenkin ammattiliitoilta aktiivista roolia sen varmistamisessa, että etenkin tilapäisesti ulkomailla työskenteleville työntekijöille tarjotaan riittävästi ja tehokkaasti tietoa heidän sosiaalisista ja työntekoon liittyvistä oikeuksistaan sekä niihin liittyvää tukea ja suojaa;
23. kehottaa jäsenvaltioita valvomaan tarkemmin työvoimatoimistojen toimintaa ja torjumaan EU:n siirtotyöläisten hyväksikäyttöä EU:ssa, jotta varmistetaan, että näiden oikeuksia kunnioitetaan;
24. kehottaa komissiota tarkistamaan työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15. lokakuuta 1968 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1612/68,¹ jotta voidaan ottaa huomioon Euroopan parlamentin tässä päätöslauselmassa esittämät ehdotukset;
25. kehottaa parantamaan EU:n, jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden yhteistyötä, jolla kehitetään kolmansien maiden työntekijöihin kohdistettua menestyksestä, oikeudenmukaista ja avointa EU:n maahanmuuttopolitiikkaa ja EU:n sisäistä maahanmuuttopolitiikkaa, jotka perustuvat sekä solidaarisuuteen kolmansien maiden kanssa että EU:n työmarkkinoiden tarpeisiin EU:n nykyisten väestökehityshaasteiden ja talouden kehitysnäkymien yhteydessä;
26. panee merkille, että toisessa jäsenvaltiossa työskentelevät EU:n kansalaiset saattavat menettää oikeutensa äänestää kansallisissa vaaleissa vaihtelevan pituisen ajan kuluttua; katsoo, että komission olisi arvioitava tilannetta jäsenvaltioissa, ja katsoo, että olisi edistettävä tietoisuutta vaalioikeudesta ja äänioikeudesta sekä paikallisvaaleissa että Euroopan parlamentin vaaleissa;
27. katsoo, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että EU:n liikkuvien työntekijöiden lapset eivät joudu kohtaamaan kansallisuuttaan tai kansalaisuuttaan koskevia ongelmia heidän vanhempiansa työskentelyvalintojen takia, ja katsoo, että liikkuvien työntekijöiden lasten erityistarpeita on tutkittava asianmukaisesti, jotta voidaan varmistaa tehokkaat poliittiset toimet.

¹ EYVL L 257, 19.10.1968, s. 2.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	25.5.2011
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 40 -: 4 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jan Philipp Albrecht, Alexander Alvaro, Roberta Angelilli, Vilija Blinkevičiūtė, Mario Borghezio, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu, Louis Michel, Claude Moraes, Jan Mulder, Antígoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Csaba Sógor, Rui Tavares, Wim van de Camp, Daniël van der Stoep, Axel Voss, Manfred Weber, Tatjana Ždanoka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Mara Bizzotto, Monika Hohlmeier, Franziska Keller, Marian-Jean Marinescu, Mariya Nedelcheva, Hubert Pirker, Marie-Christine Vergiat
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Knut Fleckenstein